

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра соціально-економічної географії і регіонознавства
імені Костянтина Немця

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету геології,
географії, рекреації і туризму
Віліна ПЕРЕСАДЬКО

“ 29 ” серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТУРИСТСЬКО-РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ СВІТУ»

рівень вищої освіти магістр

галузь знань 01. Освіта / Педагогіка, 10. Природничі науки

спеціальність 014.07. Середня освіта (Географія), 106 Географія

освітня програма Географія, економіка та краєзнавчо-туристська робота
Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток

вид дисципліни за вибором

факультет геології, географії, рекреації і туризму

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму

«26» серпня 2024 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

НЕМЕЦЬ Л.М., д. геогр. н., професор, завідувач кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства імені Костянтина Немця

ТЕЛЕБЕНЕВА Є.Ю., к. геогр. н., доцент, доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства імені Костянтина Немця

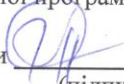
Програму схвалено на засіданні кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства імені Костянтина Немця

Протокол № 9 від «26» серпня 2024 р.

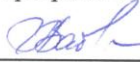
Завідувач кафедри

(підпис) Людмила НЕМЕЦЬ

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Географія, економіка та краєзнавчо-туристська робота»

Гарант освітньо-професійної програми
(підпис) Наталія ГУСЕВА

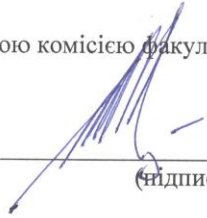
Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток»

Гарант освітньо-професійної програми
(підпис) Людмила КЛЮЧКО

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму

Протокол № 7 від «26» серпня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії

(підпис) Олександр ЖЕМЕРОВ

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Туристсько-рекреаційні ресурси світу» складена відповідно до освітньо-професійних програм підготовки магістрів за спеціальностями 106 Географія, 014.07. Середня освіта (Географія), освітніми програмами «Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток», «Географія рекреації та туризму», «Географія, економіка та краєзнавчо-туристична робота».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни є сформувати у студентів знання про туристсько-рекреаційні ресурси світу як основу екскурсійної діяльності. Сучасні підходи до туристичного районування світу, особливості туристсько-рекреаційної діяльності та перспективи розвитку рекреаційної та екскурсійної діяльності в різних країнах світу.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є

- ознайомитися з сутністю понять «рекреаційні ресурси», «туристичні ресурси», «туристсько-рекреаційні ресурси»;
- розкрити особливості класифікацій туристсько-рекреаційних ресурсів, дати характеристику основних їх видів;
- розкрити сутність понять «рекреація» і «туризм», охарактеризувати функції туризму та фактори, що впливають на розвиток рекреації та екскурсійної діяльності;
- ознайомитися з етапами розвитку світового туризму, охарактеризувати сучасні його види та форми;
- розкрити сутність понять «географічний образ», «імідж», «бренд». Ознайомитися з алгоритмом складання туристсько-рекреаційного іміджу території, використанні іміджу та бренду в екскурсійній діяльності;
- розглянути існуючі підходи до туристичного районування світу;
- охарактеризувати туристсько-рекреаційні ресурси Європейського, Американського, Африканського, Азіатсько-Тихоокеанського та Близькосхідного туристичних регіонів, визначити проблеми та перспективи їх використання в екскурсійній діяльності.

1.3. Кількість кредитів – 5.

1.4. Загальна кількість годин – 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й

Лекції	
24 год.	6 год.
Практичні заняття	
12 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
—	—
Самостійна робота	
114 год.	140 год.
Індивідуальні завдання	
не передбачено	

1.6.Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

- володіння теоретичними основами вивчення туристсько-рекреаційних ресурсів, знання сутності основних понять та категорій курсу;
- знання існуючих класифікацій туристсько-рекреаційних ресурсів, вміння давати комплексну характеристику основних видів туристсько-рекреаційних ресурсів;
- знання сутності туризму та рекреації, їх функцій та факторів розвитку;
- вміння складати туристсько-рекреаційний імідж території, критично аналізувати та оцінювати фактори, що впливають на формування туристичного бренду країни та реалізацію іміджевої політики, створення екскурсійних маршрутів;
- знання особливостей розвитку світового туризму, основних його етапів, видів та форм;
- знання щодо регіонального поділу світу в туризмі, наявних туристсько-рекреаційних ресурсів Європейського, Американського, Африканського, Азіатсько-Тихоокеанського та Близькосхідного туристичних регіонів, що є основою розробки екскурсійних маршрутів;
- вміння давати комплексну характеристику будь-якого туристичного регіону світу, виділяти проблеми та перспективи використання туристсько-рекреаційних ресурсів та розвитку екскурсійної діяльності;
- знання обов'язкової туристсько-рекреаційної номенклатури;
- володіння навичками роботи з літературою, інформаційними джерелами, Internet-ресурсами, статистичними даними, картографічними моделями тощо;
- вміння знаходити, аналізувати та узагальнювати інформацію, виділяти головне та другорядне, робити висновки.

1.6. Заплановані результати навчання:

- *формування загальних та фахових компетентностей:* здатність до наукового аналізу сучасних проблем та особливостей взаємодії природи й суспільства із застосуванням принципів раціонального використання

територіальних ресурсів, основ законодавства у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку і планування територій для розроблення пропозицій з оптимізації природокористування та забезпечення сталого розвитку регіонів; уміння проводити аналіз туристсько-рекреаційного потенціалу територій та давати оцінку туристсько-рекреаційних ресурсів; здатність використовувати професійно профільовані знання й практичні навички для проведення комплексного географічного аналізу туристсько-рекреаційної діяльності окремих територій.

- *забезпечення досягнення наступних програмних результатів навчання:* застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації; здійснювати дослідження природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їхній розвиток, аналізувати альтернативи, оцінювати ризики та ймовірні наслідки; аналізувати потенціал територій щодо здійснення туристсько-рекреаційної діяльності; аналізувати регіональні відмінності розвитку туризму та рекреації за різноманітними джерелами.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1

ТУРИСТСЬКО-РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ. РЕКРЕАЦІЯ. ТУРИЗМ. ЕКСКУРСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ. ТУРИСТСЬКО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ ІМІДЖ ТЕРИТОРІЙ. ВИКОРИСТАННЯ ТУРИСТСЬКО-РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ В ЕКСКУРСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Сутність туристсько-рекреаційних ресурсів та їх класифікація. Сутність понять «рекреаційні ресурси», «туристичні ресурси», «туристсько-рекреаційні ресурси». Кількісні та якісні характеристики туристичних ресурсів. Підходи до оцінки туристсько-рекреаційних ресурсів. Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів. Основні види туристсько-рекреаційних ресурсів. Туристсько-рекреаційні ресурси природного походження (морські та океанічні узбережжя, озера та річки, гірські системи, геоморфологічні об'єкти, національні парки, бальнеологічні ресурси, ландшафти). Природно-антропогенні туристсько-рекреаційні ресурси (національні природні парки, природні та біосферні заповідники, заказники та пам'ятки природи, дендропарки, ботанічні сади, зоопарки). Суспільні туристсько-рекреаційні ресурси (археологічні ресурси, архітектурні споруди, пам'ятники історії та культури та їх різновиди, музеї, парки культури та відпочинку, торговельно-розважальні центри, центри паломництва). Подієві туристичні ресурси (гастрономічні фестивалі, карнавали, театралізовані шоу, спортивні змагання, музичні конкурси, аукціони, покази мод, політичні та економічні форуми, природні явища).

Тема 2. Рекреаційна та екскурсійна діяльність як форма використання туристсько-рекреаційних ресурсів Сутність понять «рекреація» та «туризм».

Функції туризму (економічна, соціокультурна, рекреаційна, екологічна, комунікативна, світоглядна). Фактори, що впливають на розвиток туризму (еколого-географічні, економічні, політичні, інформаційні, культурні). Основні показники розвитку туризму. Етапи світового розвитку туризму. Класифікація видів туризму. Традиційні види туризму. Нетрадиційні види туризму.

Тема 3. Туристсько-рекреаційний імідж території. Поняття «образ», «імідж», «бренд» території та їх співвідношення. Культурно-образний підхід як основа формування туристичного образу території. Туристичний імідж країни в умовах глобалізації. Функції туристичного іміджу. Види туристичного іміджу (позитивний, слабко виражений, занадто традиційний, суперечливий, змішаний, надмірно привабливий, негативний). Алгоритм створення туристсько-рекреаційного іміджу території. Туристичний брендинг. Бренд країни та етапи його створення. Типи туристичних брендів. Національний бренд країни. Механізми реалізації брендингу та іміджевої політики країни.

Тема 4. Регіональний поділ світу в туризмі. Сутність рекреаційного та туристичного районування, районоутворюючі чинники у міжнародному туризмі. Особливості та принципи районування світу в туризмі. Туристичні регіони світу за класифікацією Всесвітньої туристичної організації та критерії їх виділення. Об'єкти світової спадщини ЮНЕСКО та їх використання в екскурсійній діяльності.

Розділ 2

ТУРИСТСЬКО-РЕКРЕАЦІЙНЕ РАЙОНУВАННЯ СВІТУ.

ЕКСКУРСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ІМІДЖУ ТА БРЕНДУ КРАЇНИ

Тема 1 Туристсько-рекреаційні ресурси Європейського туристичного регіону. Загальна характеристика Європейського туристичного регіону. Регіональний поділ Європейського туристичного регіону: південноєвропейський туристичний район, північноєвропейський туристичний район, західноєвропейський туристичний район, центрально-східноєвропейський туристичний район. Природні, суспільні, подієві туристсько-рекреаційні ресурси Європейського туристичного регіону світового значення. Туристсько-рекреаційні ресурси Франції, Італії, Іспанії як лідерів туризму Європейського туристичного регіону. Проблеми та перспективи використання туристсько-рекреаційних ресурсів та розвитку туризму та рекреації в Європейському туристичному регіоні. Основні екскурсійні маршрути Європейського регіону.

Тема 2. Туристсько-рекреаційні ресурси Азійсько-Тихоокеанського та Американського туристичного регіону. Загальна характеристика Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону. Регіональний поділ Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону: південноазійський туристичний район, північно-східноазійський туристичний район, південно-східноазійський туристичний район, Австралія та Океанія. Природні, суспільні, подієві туристсько-рекреаційні ресурси Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону світового значення. Туристсько-рекреаційні ресурси Китаю, Індії, Таїланду як

Загальна характеристика Американського туристичного регіону. Регіональний поділ Американського туристичного регіону: північноамериканський туристичний район, центральноамериканський туристичний район, південноамериканський туристичний район, країни Карибського басейну. Природні, суспільні, подієві туристсько-рекреаційні ресурси Американського туристичного регіону світового значення. Туристсько-рекреаційні ресурси США, Канади, Бразилії. Проблеми та перспективи використання туристсько-рекреаційних ресурсів та розвитку туризму та рекреації в Американському туристичному регіоні. Основні екскурсійні маршрути Американського регіону.

Загальна характеристика Близькосхідного туристичного регіону. Природні, суспільні, подієві туристсько-рекреаційні ресурси Близькосхідного туристичного регіону світового значення. Туристсько-рекреаційні ресурси Єгипту, Об'єднаних Арабських Еміратів, Саудівської Аравії. Проблеми та перспективи використання туристсько-рекреаційних ресурсів в організації рекреаційно-екскурсійної діяльності. Основні екскурсійні маршрути Близькосхідного регіону.

Кількість годин

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Туристсько-рекреаційні ресурси. Рекреація. Туризм. Екскурсійна діяльність. Туристсько-рекреаційний імідж території. Використання туристсько-рекреаційних ресурсів в екскурсійній діяльності												

Тема 1. Сутність туристсько-рекреаційних ресурсів та їх класифікація	19	2	2			15	21	1	1			19
Тема 2. Рекреаційна та екскурсійна діяльність як форма використання туристсько-рекреаційних ресурсів	20	2	2			16	22	1	1			20
Тема 3. Туристсько-рекреаційний імідж території	19	2	1			16	19,5	0,5				19
Тема 4. Регіональний поділ світу в туризмі	20	2	1			17	21,5	0,5	1			20
Всього за розділом 1	78	8	6			64	84	3	3			78
Розділ 2. Туристсько-рекреаційне районування світу. Екскурсійна діяльність на основі використання іміджу та бренду країни												
Тема 1. Туристсько-рекреаційні ресурси Європейського туристичного регіону	24	6	2			16	23	1	1			21
Тема 2. Туристсько-рекреаційні ресурси Азійсько-Тихоокеанського та Американського туристичних регіонів	23	4	2			17	21	1				20
Тема 3. Туристсько-рекреаційні ресурси Африканського та Близькосхідного туристичних регіонів	25	6	2			17	22	1				21
Всього за розділом 2	72	16	6			50	66	3	1			62
Усього годин	150	24	12			114	150	6	4			140

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин ДФН	Кількість годин ЗФН
1.	Характеристика видів туристсько-рекреаційних ресурсів.	2	1
2.	Види туризму та рекреації. Класифікації екскурсій. Співвідношення видів туризму, рекреації та екскурсій	2	1

3.	Туристсько-рекреаційний імідж країни як основа розробки екскурсійних маршрутів. Об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО та використання їх в організації екскурсій	2	1
4.	Характеристика туристсько-рекреаційних ресурсів Європейського регіону. Основні екскурсійні маршрути регіону	2	1
5.	Характеристика туристсько-рекреаційних ресурсів Азійсько-Тихоокеанського і Американського регіону.	2	
6.	Характеристика туристсько-рекреаційних ресурсів Африканського та Близькосхідного регіонів	2	
	Разом	12	4

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин ДФН	Кількість годин ЗФН
1.	Підготуватися для обговорення та виконати практичні завдання до практичного заняття 1 «Характеристика видів туристсько-рекреаційних ресурсів». Опанувати тему: «Підходи до класифікації туристичних ресурсів за різними авторами».	15	19
2.	Підготуватися для обговорення та виконати практичні завдання до практичного заняття 2 «Види туризму та рекреації. Класифікації екскурсій. Співвідношення видів туризму, рекреації та екскурсій». Опанувати тему: «Нові види туризму та їх характеристика, використання при розробці екскурсійних маршрутів».	16	20
3.	Підготуватися для обговорення та виконати практичні завдання до практичного заняття 3 «Туристсько-рекреаційний імідж країни як основа розробки екскурсійних маршрутів. Об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО та використання їх в організації екскурсій». Опанувати тему: «Інформаційні ресурси та їх роль в екскурсійній діяльності. Всесвітня туристична організація: історія створення та сучасний стан діяльності».	33	39
4.	Підготуватися для обговорення та виконати практичні завдання до практичного заняття 4. «Характеристика туристсько-рекреаційних ресурсів Європейського регіону. Основні екскурсійні маршрути регіону». Опанувати тему: «Туристсько-рекреаційні ресурси країн Північної Європи як основа розвитку рекреації та екскурсійної діяльності».	16	21
5.	Підготуватися для обговорення та виконати практичні завдання до практичного заняття 5. «Характеристика туристсько-рекреаційних ресурсів Азійсько-Тихоокеанського та Американського туристичних регіонів. Основні екскурсійні маршрути регіонів».	17	20

	Опанувати тему: «Туристсько-рекреаційні ресурси країн Південної Азії, Центральної Америки як основа розвитку рекреації та екскурсійної діяльності».		
6.	Підготуватися для обговорення та виконати практичні завдання до практичного заняття 6. «Характеристика туристсько-рекреаційних ресурсів Африканського та Близькосхідного туристичних регіонів. Основні екскурсійні маршрути регіонів». Опанувати тему: «Туристсько-рекреаційні ресурси країн Західної Африки, Близького Сходу як основа розвитку рекреації та екскурсійної діяльності».	17	21
	Разом	114	140

**Примітка: При виконанні завдань необхідно використовувати рекомендовану основну і допоміжну літературу та інформаційні ресурси в Інтернеті, наведені у робочій програмі навчальної дисципліни*

6. Індивідуальне завдання

(програмою не передбачено)

7. Методи навчання

- пояснювально-ілюстративні,
- репродуктивні,
- проблемного викладу,
- частково-пошукові,
- дослідницькі методи.

8. Методи контролю

- усне опитування (індивідуальне, комбіноване, фронтальне);
- обговорення та дискусія,
- перевірка практичних робіт;
- поточний та підсумковий письмовий контроль.

У разі продовження воєнного стану, пов'язаного зі збройною агресією проти України, та обумовленою цим складною безпековою ситуацією в Харківській області та місті Харків заняття проводяться дистанційно в форматі відеоконференції (платформа Zoom). Консультації індивідуальні та групові відбуваються з використанням месенджерів.

Курс «Туристсько-рекреаційні ресурси світу» створений і відкритий для студентів на навчальній платформі Moodle. Всі види контролю проводяться й оцінюються на цій платформі.

Підсумкова (екзаменаційна) контрольна робота проводиться в письмовій формі. У разі проведення екзамену в дистанційній формі використовується LMS платформа «Moodle» з автентифікацією здобувача у режимі відеоконференції. Використовуються технічні і програмні засоби, які дозволяють забезпечити аудіо- і відеофіксацію.

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, всі контрольні заходи мають проводитися з обов'язковим дотриманням студентами вимог академічної доброчесності. Якщо академічну недоброчесність виявлено при проведенні поточної або підсумкової екзаменаційної контрольної роботи, його оцінка за виконання роботи має бути знижена до 0 балів.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								
Розділ 1			Розділ 2			Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Підсумкова (залікова) робота
ПР 1	ПР 2	ПР 3	ПР 4	ПЗ 5	ПЗ 6	20	60	40
5	7	7	7	7	7			

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 20 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

ПР 1, ПР 2, ... – практичне заняття

Практичне заняття – 5 балів:

Максимальну кількість балів (5 балів) здобувач отримує за умови, якщо завдання виконані повністю та правильно на основі глибоких знань теорії та застосування методики дослідження, продемонстровано творчий підхід до розкриття питання, зауваження до виконаних завдань відсутні. Високі бали (3-4 бали) здобувач отримує за умови, якщо завдання виконані вчасно та повністю, містить несуттєві недоліки, знання достатні. Якщо завдання виконано частково, висновки не аргументовані, у роботі зустрічаються суттєві помилки, знання поверхові або фрагментарні здобувач може отримати бали у діапазоні (1-2 бали). Якщо робота не здана оцінюється у 0 балів.

Практичне заняття – 7 балів:

- доповіді за темами – 5 бали;
- відповіді на запитання, участь у дискусії – 2 бали.

Максимальну кількість балів (7 балів) здобувач отримує за умови, якщо завдання виконані повністю та правильно на основі глибоких знань теорії та застосування методики дослідження, продемонстровано творчий підхід до розкриття питання, зауваження до виконаних завдань відсутні. Високі бали (4-6 бали) здобувач отримує за умови, якщо завдання виконані вчасно та повністю, містить несуттєві недоліки, знання достатні. Якщо завдання виконано частково, висновки не аргументовані, у роботі зустрічаються суттєві помилки, знання

поверхові або фрагментарні здобувач може отримати бали у діапазоні (1-3 бали). Якщо робота не здана оцінюється у 0 балів.

Контрольна робота, передбачена навчальним планом – 20 балів:

- питання, що передбачають розгорнуті відповіді – 4 *5 бали. Підсумкова (залікова) робота – 40 балів:

- питання, що передбачають розгорнуті відповіді – 4 *10 балів.

Максимальну кількість балів (5 та 10 балів відповідно для поточної та підсумкової контрольної роботи) здобувач отримує за умови, якщо питання розкрито повністю та правильно на основі глибоких знань теорії та практики, продемонстровано творчий підхід та висловлені аргументовані власні думки. Високі бали (3-4 та 5-9 балів відповідно для поточної та підсумкової контрольної роботи) здобувач отримує за умови, якщо питання розкрито повністю, але містить несуттєві недоліки, продемонстровані достатні знання. Якщо питання розкрито частково, думки не аргументовані, у роботі зустрічаються суттєві помилки, знання поверхові або фрагментарні здобувач може отримати 1-2 та 1-

4 балів відповідно для поточної та підсумкової контрольної роботи). Якщо відповідь відсутня – 0 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
	для дворівневої шкали оцінювання
90-100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Вишневська О.О. Туристичне країнознавство: підручник / О.О. Вишневська, А.Ю. Прафіненко, В.І. Сідоров. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011. – 594 с.
2. Любіцева О. О. Туристичне країнознавство: країни лідери туризму. Навчальний посібник / О.О. Любіцева, В.К. Кіптенко, В.І. Стафійчук, І.Г. Хільчевська. – К. : Альтерпрес, 2008. – 436 с.
3. Мальська М. П. Туристичний бізнес: теорія та практика. Підручник. 2- вид. перероб.та доп. / М. П. Мальська, В.В. Худо – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
4. Монастирський В.Р. Природні ресурси і рекреаційні комплекси світу: навч. посібник. Львів: ННВК “АТБ”, 2022. 200 с.
5. Муромцева Ю.І., Лоцман П.І., Некос С.В. Методичні рекомендації до курсу

“Рекреаційні ресурси світу” для студентів спеціальності 014 Середня освіта. Географія всіх форм навчання. Методичні рекомендації. Харків, ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. 2021. 34 с.

6. Немець Л. М. Туристсько-рекреаційні ресурси світу: навчально- методичний посібник / Л. М. Немець, Г. О. Кулешова, А. В. Соколенко. – Х., ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 102 с.

7. Парфіненко А. Ю. Туристичне країнознавство. Навчальний посібник для ВНЗ (рек. МОН України) / А. Ю. Парфіненко. – Х. Бурун Книга, 2009. – 288 с.

8. Полчанінова І.Л., Покогодна М.М. Рекреаційні комплекси світу : конспект лекцій для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності 242 Туризм); Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2021. 182 с.

9. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу / І. В. Смаль. – Ніжин: Вид-во Ніжин. держав. університету імені Миколи Гоголя, 2010. – 336 с.

10. Стафійчук В. І. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія: [навч. посіб.] / В. І. Стафійчук, О. Ю. Малиновська. – К.: Альтерпрес, 2009. – 427 с.

11. Теоретичні основи рекреаційної географії : навчальний посібник / С.І. Сюткін, А.О. Корнус, О.Г. Корнус, О. С. Данильченко, О. М. Король; за заг. ред. С.І. Сюткіна. Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2022. 72 с.

Допоміжна література:

1. Гілецький Й. Р. Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів за геосферним підходом. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://geoinfo.if.ua/klasifikatsiya-turystsko-rekreatsijnyh-resursiv-za-heosfernym-pidhodom/>

2. Кузик С. П. Географія туризму: навчальний посібник / С. П. Кузик. – К.: Знання, 2011. – 271 с.

3. Лісовський А.С., Матуз О.В. Методичні вказівки до лабораторних занять та самостійної роботи з дисципліни «Рекреаційна географія» (для студентів 3 курсу денної форми навчання за спеціальністю 103 Науки про землю). Кам'янець-Подільський: ВПП «'Апостроф». 2020. 42 с.

4. Музиченко-Козловська О. В. Туристичний брендинг: сутність, складові та переваги / О. В. Музиченко-Козловська // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2014. - № 797. – С. 396-402.

5. Смаль І. В., Смаль В. В. Рекреація, туризм і дозвілля: тлумачення і співвідношення понять [електронний ресурс]. – режим доступу:

<http://infotour.in.ua/smal-1.htm>

6. Рекреаційні комплекси світу :конспект лекцій. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 242 «Туризм» за усіма формами навчання / Укладач А.Л. Помаза-Пономаренко. Харків: НУЦЗУ, 2020. 154 с.
7. Batabyal Debasish. Managing Sustainable Tourism Resources. Amity University, India. 2018. 330 p. DOI: 10.4018/978-1-5225-5772-2 16.
8. Barnes Daniel and Godfrey Elliot, editors. Travel and tourism in the United States. New York: Nova Publishers, 2012. 140 p.
9. Niemets,L., Telebienieva, I., Pohrebskyi, T., Scryl, I., Kucheriava, H., Vasylevska, Y. (2021). Peculiarities Of The Tourism Industry Development Of The Mediterranean And Aegean Coasts Of Turkey. *Innovation Management and Sustainable Economic Development in the Era of Global Pandemic.Proceedings of the 38th International Business Information Management Association Conference (IBIMA)* (Seville, Spain, November 23-24, 2021). Editor Khalid S. Soliman. Seville, International Business Information Management Association (IBIMA), pp. 5941-5949
<https://ibima.org/accepted-paper/peculiarities-of-the-tourism-industry-development-of-the-mediterranean-and-aegean-coasts-of-turkey/>
10. Morar C., Tiba A., Basarin B., Vujičić M., Valjarević A., Niemets L., Gessert A., Jovanovic T., Drugas M., Grama V., Stupariu M., Stoica A., Lukić T. (2021). Predictors of Changes in Travel Behavior during the COVID-19 Pandemic: The Role of Tourists' Personalities. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 18(21), 11169. <https://doi.org/10.3390/ijerph182111169>
11. Niemets, L., Kandyba, Y., Kobylin, P., Kostrikov, S., Dobrovolskaya, N., Telebienieva, I. Integral Assessment of Ethnic Tourism in Ukraine: Resource Provision and Regional Features. *Innovation Management and Information Technology Impact on Global Economy in the Era of Pandemic. Proceedings of the 37th International Business Information Management Association Conference (IBIMA)* (Cordoba, Spain, May 30-31, 2021). Editor Khalid S. Soliman. Seville, International Business Information Management Association (IBIMA), pp. 2077-2082(Scopus, Web of Science) (in English) <https://ibima.org/accepted-paper/integral-assessment-of-ethnic-tourism-in-ukraine-resource-provision-and-regional-features/>
12. Niemets L., Telebienieva, I., Sehida, K., Krainiukov, O., Kucheriava, H., Pohrebskyi, T. (2019). Features of pilgrimage tourism in Ukraine (a case study of Uman). *Vision 2025: Education Excellence and Management of Innovations Through Sustainable Economic Competitive Advantage. Proceedings of the 34nd International Business Information Management Association Conference (IBIMA)* (Madrid, Spain, 13-14 November, 2019). Editor Khalid S. Soliman. Madrid, International Business Information Management Association (IBIMA), p. 509-515 (Scopus, Web of Science)(in English)<https://ibima.org/accepted-paper/features-of-pilgrimage-tourism-in-ukraine-a-case-study-of-uman/>

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Закон України «Про туризм» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1282-15>
2. Закон України «Про охорону культурної спадщини» (червень, 2000 р.) із внесеними змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text> Про затвердження Державної програми розвитку туризму [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.uapravo.net/akty/administratsija-resolution/akt5qexq9g.htm>
3. Офіційний сайт Всесвітньої організації ЮНЕСКО [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://whc.unesco.org>
4. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.unwto.org/>